

A Kúria a dr. Somogyi János ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Varga Ákos ügyvéd által képviselt alperes ellen munkáltató egészségsértése miatti kárfelelősség megállapítása és jogkövetkezményei iránt - amely perbe az alperes pernyertessége érdekében a dr. Rácz Mária ügyvéd által képviselt beavatkozó beavatkozott - a Nyíregyházi Munkaügyi Bíróságnál 2.M.577/2011. szám alatt megindított és másodfokon a Nyíregyházi Törvényszék 4.Mf.22.284/2012/10. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Nyíregyházi Törvényszék 4.Mf.22.284/2012/10. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érinti, egyebekben hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás illetve az államot terheli.

I n d o k o l á s

A felperes a keresetében egyéb jogcímek mellett 8.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

A Nyíregyházi Munkaügyi Bíróság 2.M.577/2011/29. számú ítéletével a keresetet elutasította, és kimondta, hogy a le nem rótt illeték az államot terheli.

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes rokkantsági nyugdíjasként állt az alperes alkalmazásában határozatlan idejű munkaszerződéssel.

2010. október 7-én az alperes telephelyén munkatársával beszélgetett, miközben a közelükben dolgozott az M. típusú munkagép, amellyel a szemes kukoricát tolták a szárítógép garatjába. A beszélgetés befejeztével a felperes a porta felé indult, e közben a munkagép elütötte. A balesettel összefüggésben 8 napon túl gyógyuló (bal oldali szeméremcsont alsó-felső szár törése, jobb oldali kül-bel bokatörés, bal oldali belboka és szárkapocscsonttörés, bal oldali ízvápa törése, bal oldali herezacskó repedése, többszörös felületi sebek) súlyos sérüléseket szenvedett.

Az M. Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztálya 2010. november 30-án kelt határozatával a perbeli rakodógépet vezető dolgozó elleni nyomozást a Be. 190. § (1) bekezdés b) pontja alapján megszüntette. Nem találta megállapíthatónak a bűncselekmény elkövetését, és úgy találta, hogy az eljárás folytatásától sem várható eredmény.

A munkaügyi bíróság ítélete szerint a felperesnek nyilvánvalóan észlelnie kellett azt, hogy hátramenetben közlekedik a munkagép, ezt maga sem vitatta a nyilatkozatában. A bíróság a szakértői véleményből megállapította, hogy az alperes munkavédelemre vonatkozó törvényi szabályokat szegett meg, nevezetesen az 1993. évi XCIII. tv. (Mvt.) 27. §-ában, 36. § (2) bekezdésében, és a 41.

§ (2) bekezdésében foglaltakat. A munkahelyen belüli közlekedés rendjét megfelelően nem szabályozta.

Az Mvt. 60. §-ára figyelemmel azonban a munkaügyi bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a munkagép lassan mozgott, a felperes pedig amennyiben a kerítés mellett folytatja útját, a hídmérleg kapu felőli végénél biztonsággal visszajuthatott volna a portához és egyben mérlegházhoz.

A felperes rendszeresen részesült baleseti oktatásban, a figyelmét felhívták arra, hogy a mozgó rakodógépek hatósugarában tartózkodni tilos, illetve hogy azok közelében körültekintően kell közlekedni. A felperes figyelmetlenségével veszélyeztette a saját testi épségét függetlenül attól, hogy volt-e kijelölve közlekedési útvonal, vagy sem.

Az elsőfokú bíróság ítéletében rögzítette, hogy a felperes balesetével összefüggésben 16 %-os munkaképesség-csökkenés állapítható meg, össz-szervezeti szempontból pedig a munkaképesség-csökkenés 80 %-ra tehető. A bíróság a szakértői vélemény alapján kifejtette, hogy a felperes mindennapi életét az elszenvedett sérülés általában enyhe fokban, bizonyos tevékenységek vonatkozásában közepes fokban nehezítette meg. A felperes jelenleg tartós állással, járással, guggolással kapcsolatos munkák végzésére nem alkalmas, ezeket a tevékenységeket ellátni ugyan képes, de csak az ereje különös megfeszítésével. A balesetet megelőzően is könnyű fizikai munka végzésére volt alkalmas, valamint a balesetet követően jelenleg is alkalmas a fenti korlátozásokkal.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Nyíregyházi Törvényszék 4.Mf.22.284/2012/10. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és az alperest kötelezte, hogy fizessen meg a felperesnek vagyoni kárt, valamint 300.000 forint nem vagyoni kárt kamataival együtt. Kötelezte továbbá az alperest a kereseti eljárási illeték viselésére, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A felperest másodfokú perköltség, míg az alperest fellebbezési eljárási illeték fizetésére kötelezte.

A másodfokú bíróság a keresetet részben találta alaposnak. Kifejtette, hogy a munkahelyen rendszeres a gépjárműforgalom, időszakosan van anyagmozgatás rakodógéppel, nem kizárt a gyalogos közlekedés, ennek ellenére nem történt meg a közlekedési, illetőleg az anyagmozgatási útvonalak megjelölése vagy elválasztása egymástól. A munkahelyen belüli közlekedés rendje a közúti közlekedés szabályainak megfelelően nem volt szabályozva. Szervezési intézkedés nem volt annak érdekében, hogy az önjáró munkaeszköz, rakodógép munkakörzetébe a munkavállaló gyalogosan ne léphessen be, és hogy legyenek egészségvédelmi és biztonsági jelzések a baleset helyszíne körüli területen.

A munkavédelmi szakvéleményben rögzített szabálysértések alapján a másodfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a kár bekövetkezése nem kizárólag a munkavállaló elháríthatatlan magatartására vezethető vissza, így az alperes az 1992. évi XXII. tv. (Mt.) 174. § (1) bekezdésében meghatározott objektív

felelőssége alapján felel a bekövetkezett kárért.

Az Mt. 174. § (3) bekezdése szerint vizsgálni kellett azonban a felperes vétkes közrehatását. A munkavállaló a munkaterületen az önjáró munkagép mögött, annak hátramenetelénél a figyelmeztető, csipogó hangot hallva figyelmetlenül közlekedett, a munkagép mögé, annak holtterébe lépett, így a baleset bekövetkezésében a magatartása egyértelműen közrehatott. Ennek mértékét a bíróság 80-20 %-os mértékben találta megállapíthatónak a felperesre terhesebben.

G.P. orvosszakértő szakvéleménye alapján megállapítható, hogy a felperes munkaképesség-csökkenése a baleseti és egyéb természetes okú betegségei alapján 80 %-ban határozható meg, a balesetből eredő munkaképesség-csökkenése 16 %-nak felel meg.

A másodfokú bíróság a felperes részére vagyoni kárként gyógyszerköltséget, ápolási díj havi összegét, háztartási kisegítő díját, kísérő költségét, utazási költséget és élelemfeljavítás díját határozta meg. A nem vagyoni kártérítés összegét a másodfokú bíróság 300.000 forintban határozta meg, mivel álláspontja szerint ez áll arányban a bekövetkezett sérüléssel, és a felperesi közrehatás mértékével is.

A felperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet részbeni megváltoztatására irányult az alperes teljes kártérítés fizetésére kötelezése mellett.

A felülvizsgálati érvelés szerint a másodfokú bíróság helyesen mutatott rá az Mt. 174. §-ának (1) és (2) bekezdésében foglaltakra, valamint az MK. 29. számú állásfoglalás c) pontjára.

A másodfokú bíróság a felek közreműködését a baleset bekövetkezésében helytelenül ítélte meg 80-20 %-os arányban a felperesre terhesebben, ugyanis abban az esetben, amikor a munkáltató a természetes személyek és munkagépek közlekedési rendjét nem határozza meg, a munkagép felszerelése hiányos, és a munkavállaló nyilvánvalóan az általa korábban megszokott útvonalon közlekedve szenved el a balesetet, ez utóbbi nem olyan körülmény, amely a felelősséget olyan mértékben vonná maga után, mint amit a másodfokú bíróság megállapított. Ítélete sérti a Pp. 206. §-ában foglaltakat.

A kártérítés összegének megállapítása során tekintettel kell lenni a jogsértés súlyosságára és annak tartósságára is. A pénzbeli kártérítésnek a nem vagyoni károknál az a funkciója, hogy az elszenvedett sérelem hozzávetőleges kiegyensúlyozásáról olyan vagyoni szolgáltatás nyújtásával gondoskodjon, amely az elszenvedett sérelemért körülbelül egyenértékű, más nemű előnyt nyújt. A sorsszerű megbetegedések következtében fennálló, és a baleset következtében előállt további egészségkárosodás 80 %-os mértékű, amely azt jelenti, hogy a felperes további munkavégzésre alkalmatlan. Ezt az „élet elnehezülést” pedig a bíróság által megállapított 300.000 forint összegű nem vagyoni kár nem kompenzálja.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta felül, vagyis kizárólag az volt értékelhető, hogy a munkáltatói felelősség a 20 %-os mértéket meghaladta-e [Pp. 275. § (2) bekezdés].

A Kúria a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 275. §-ának (1) bekezdésére tekintettel a rendelkezésre álló periratok alapján dönt, nincs helye a bizonyítékok újraértékelésének, azaz felülmérlegelésének. Az ügy érdemét érintő jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen és logikátlan, iratellenes, nem megfelelően indokolt mérlegelése valósíthat meg a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésére is figyelemmel.

A felülvizsgálati kérelemben hivatkozottak jogszabálysértés megállapítására nem alkalmasak.

A másodfokú bíróság helytállónan fejtette ki, hogy a munkahelyen belül nem történt meg a közlekedési, illetőleg az anyagmozgatási útvonalak kijelölése, azok egymástól való elválasztása, amely mindenképpen megalapozza a munkáltató felelősségét a baleset bekövetkezésében [Mt. 174. § (1) - (2) bekezdés, Mvt. 36. § (2) bekezdés, 41. § (2) bekezdés].

Ugyanakkor az is megállapítást nyert, hogy a baleset elkerülhető lett volna a munkavállaló körületekintő, figyelmes munkavégzése mellett. A felperes az általa rendszeresen használt munkaterületen - ahol tisztában volt azzal, hogy ott munkagépek is közlekednek, illetve rakodási tevékenységet is végeznek - figyelmetlenül közlekedett. Nem nézett körül, a tolatásjelző erőteljes hangjelzése ellenére lépett a munkagép holtterébe úgy, hogy annak vezetője részéről a baleset elkerülhetetlen volt. Erre figyelemmel az eljáró bíróságok helyesen értékelték a felelősség mértékét, és jogszabálysértés nélkül döntöttek a 80-20 %-os kárviselési arányról a munkavállalóra terhesebben.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében sérelmezte a nem vagyoni kártérítés alacsony mértékének meghatározását is.

Az Mt. 177. §-ának (2) bekezdése értelmében meg kell téríteni a munkavállalónak azt a kárát is, amely nem vagyoni kár. Nem vagyoni károsodást jelent a személyiségi jogok - köztük az egészség és a testi épség - megvalósulásának közvetlen akadályozása (például mozgáskorlátozottság, életkörülmények elnehezülése). A nem vagyoni személyiségi érdekek sérelme esetén nem vagyoni kártérítésként a károsultat ért nem vagyoni hátrány hozzávetőleges kiegyensúlyozásáról kell gondoskodni. Ennek során a személyt ért hátrány meghatározásának nincs objektív zsinórmértéke, így a nem vagyoni kártérítés összegének megállapításánál az adott eset konkrét sajátosságainak, a károsult személyi körülményeinek van jelentősége a józanság és a kellő mértéktartás alapján [34/1992. (VI.1.) AB határozat]. A másodfokú bíróság a felperes egészségét ért sérelmet értékelte, tekintettel volt annak súlyára, jellegére,

közvetlen és közvetett körülményeire, illetve az egészségkárosodás mértékére, így törvénysértés nélkül határozta meg a viszonylagos kiegyenlítésre szolgáló pénzbeli kárpótlás összegét.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet - felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érintve - hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban a pernyertes alperesnek igazolt költsége nem merült fel, ezért ebben a kérdésben a bíróság a határozathozatalt mellőzte a Pp. 79. §-ának (1) bekezdése alapján.

A felperes munkavállalói költségkedvezményére tekintettel a felülvizsgálati eljárás illetéke az adott ügyben irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése és 14. §-a alapján az államot terheli.

Budapest, 2014. november 5.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró
A kiadmány hitelél: Nné tisztviselő